

Nyolcvan év

[Kerék-Bárczy Szabolcs](#) | NOL | 2012. április 16.

„Tudom azt, hogy mérhetetlen nehézségek nehezednek a magyar családokra, tudom azt, hogy milyen keserű az infláció, milyen nehézségeket jelent az, hogy nem tudja megvenni sok család, sok idős nyugdíjas a létfenntartáshoz szükséges legfontosabb árucikkeket. Mindent elkövetünk, hogy az emberek életszínvonalát növeljük. Nyugodtan állíthatom, hogyha nincs bizalom kívül és belül, és hogyha nincs gazdasági és politikai stabilitás Magyarországon, akkor elvesztünk. Márpedig ezt a stabilitást a tényleges lehetőségeinknek megfelelően, a parlamentaris politika eszköztárát igénybe véve, parlamenti vitákkal, parlamenti munkával, de a társadalom egészének szolidaritásával és a fő kérdésekben való megegyezésével lehet csak elérni. Nemzeti közteherviselésre van szükség, hogy mindenki türelemmel, egymás iránti szolidaritással segítse elő az előttünk álló feladatok végrehajtását s ennek a válságnak az áthidalását. Az út addig nehéz lesz, sok megpróbáltatás vár reánk, és sok olyan keserű óra is következhet.”

E szavak Antall Józseftől, az első szabadon választott miniszterelnöktől hangzottak el 1990 szeptemberében egy olyan televíziós nyilatkozatban, amely csak halála után került adásba. (Antall József elhallgatott nyilatkozata három részben látható a YouTube-on: [1>>>](#), [2>>>](#), [3>>>](#).) A mintegy félórás beszédben a miniszterelnök őszinte, egyszerű, közérthető szavakkal, részletesen elemzi hazánk rendszerváltozáskori gazdasági-szociális helyzetét. Világosan kifejti, hogy a magyar gazdaság szerkezete elavult, beszél arról, hogy jobban éltünk a múltban, mint amennyit a megtermelt javaink lehetővé tettek volna, s hogy ez vezetett az óriási adósság felhalmozásához.

Antall József mindenekelőtt a demokrácia, szociális piacgazdaság, a szabályozott, de szabad verseny, a magántulajdon dominanciája, a kis- és közepes vállalatok rendszerének kiépülése, a monopóliumok lebontása mellett tesz hitet. A kormányfő meggyőződése, hogy a deficitcél betartása nem csupán a valutaalappal való megállapodás miatt életbe vágó, hanem a saját érdekeink miatt is: e nélkül ugyanis elporlad a bizalom, elpárolog a stabilitás, vagyis remény se lenne a növekedésre, felemelkedésre. A gazdaság ügyét nem lehet kezelni társadalmi szolidaritás nélkül, mert a politika célja a társadalom jólétének növelése kell hogy legyen. Vagyis a szociális és a gazdasági kérdések egymással szervesen összekapcsolódnak: emelkedő nemzet csak a kettő együttes gyarapításával lehetséges.

Önmagában ez az egy nyilatkozat is kiválóan visszaadja Antall József személyiségének és politikai formátumának lényegét: tekintélyes, az országot, világot jól ismerő, a kormányzás részleteit átlátó, a fontos és kevésbé fontos dolgok közt különbséget tenni képes, az embert középpontba helyező, mélységesen demokrata miniszterelnöke volt hazánknak. A roppant örökség és a belpolitikai csatározások közepette sem személyeskedik. Antall pontosan tisztában volt közjogi helyzetével, felelősségével és önként vállalt feladatának súlyával. Ráadásul történeti távlatokban ismerte a magyar társadalmat, és mivel részese volt a rendszerváltoztatás folyamatának, tudta, hogy a szabad választásokhoz miért nem forradalom vezetett, s ennek mi a sokrétű következménye. Egyenrangú partnerként tekintett a polgárokra. Stílusa valóban tanáros, de egyáltalán nem kioktató: benne hihetetlen felkészültség és alázat vegyült elszántsággal, önfeláldozásra is kész felelősségérzettel és példátlan nyitottsággal s befogadó szemlélettel.

Ma már elképzelhetetlen az a vitakultúra, amely Antall József sajátja volt. A magyarokra jellemző pesszimista, alapvetően konfrontációra épülő és konfliktusokat kereső kapcsolatainkba a kompromisszumkeresés és az együttműködés kultúráját hozta. Minden szélsőségtől, túlzástól mentes, toleráns ember volt. És ami a legfontosabb: tisztakezű és szuverén volt egy olyan korban, amikor még nem dőlt el hosszú távra, hogy milyen úton indul el hazánk: a nyugati átlátható, jogállami, kapitalista vagy az oligarchikus, autokratikus, államkapitalista úton. Antall József egyértelműen az előbbit képviselte.

A történészek még adósak politikusi pályájának részletes feldolgozásával; amikor ezt megteszik, nyilván rengeteg jogos bírálatot is megfogalmaznak döntéseivel kapcsolatban. S bár a politika nem egyszemélyes tevékenység, a miniszterelnök felelőssége minősített. Viszont érdemei is azok. Egy államférfi tudja, mit akar, ő maga jelöli ki a célokat. De azt is tudja, hogy egyedül mit sem ér a munkája. Mindenekelőtt a társadalom támogatására van szüksége, mert a politika nem a politikusért van, hanem az emberekért.

Antall József államférfi volt, akinek elvülhetetlen érdemei voltak abban, hogy megadatott Magyarországnak a lehetőség, hogy emelkedő pályára álljon. Nem ő tehet arról, hogy elvesztegettük az elmúlt két évtizedet. Amit egy ember megtehet három év alatt, azt ő megtette. Most lenne nyolcvanéves. Embersége nagyon hiányzik, példájára nagy szükségünk van.

http://nol.hu/velemeney/20120416-nyolcvan_ev